

виступає не чистий дохід, а річний дохід, а це різні економічні показники. В числовому виразі ці показники також не співпадають.

Таким чином, приналежність суб'єкта підприємництва до конкретної групи підприємств значно відрізняється в двох нормативних джерелах і потребує, на нашу думку, перегляду, якщо ми обрали європейський вектор розвитку.

Список використаних джерел

1. Класифікація підприємств за Законом №2164-VII (з 1 січня 2018 р.). Дебет-Кредит. URL: <https://news.dtkk.ua/accounting/individual-transactions/45835>. (дата звернення: 16.05.2019)
2. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень: Закон України від 05.10.2017 р. №2164-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>. (дата звернення: 16.05.2019)
3. Господарський кодекс України від 05.10.2017 № 2164-VIII (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>. (дата: звернення 16.05.2019)

Дубініна М.В.,
д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування,
Кузьома В.В.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Чебан Ю.Ю.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ПОНЯТТЯ «СОЦІАЛЬНОГО ОБЛІКУ» ТА ЙОГО МІСЦЕ У ОБЛІКОВІЙ СИСТЕМІ

Ведення соціального обліку та складання нефінансової звітності, як засвідчує міжнародна практика, є дієвими інструментами щодо управління результатами виконання соціальних програм та доведення їх до зацікавлених сторін. Належна увага до соціальних факторів як всередині, так і поза межами суб'єктів господарювання, врахування етичних норм та соціальна підтримка є важливим питанням, котре постає перед підприємствами, які планують своє успішне майбутнє. Питання соціального обліку є не менш актуальним, ніж сфера обороту грошових коштів або власного капіталу.

Для досягнення економічного зростання суб'єкти господарювання повинні здійснювати постійне оперативне фіксування достовірної інформації стосовно нефінансових питань функціонування підприємства. Все частіше у звітах компаній, засобах масової інформації та політичних виступах (як західних, так і вітчизняних) можна зустріти посилення на соціальний облік. “Настільки часто згадування, – стверджують М.Р. Метьюс та М.Х.Б. Перера, – говорить про зростання його значущості в майбутньому як галузі бухгалтерського обліку, яка постійно розширюється, охоплюючи нові невивчені проблеми, від розвитку альтернативних напрямів до форм звітності про економічний і соціальний стан суспільства” [1, с.623].

В процесі еволюції бухгалтерського обліку виникає зміна щодо підходу до цілей господарювання. Досягнення прибутку перестало бути єдиною метою функціонування

підприємства, натомість виникає нова ціль – соціально спрямована. Узгодження цих двох векторів господарювання досягається в результаті поєднання принципів ринкової економіки і соціальної відповідальності, що втілено в концепції соціально орієнтованої ринкової економіки.

Соціально-економічні зміни, котрі відбулися в ХХ ст. призвели до того, що виникла об'єктивна необхідність врахування зростаючих потреб не лише власників, а і персоналу та зовнішніх користувачів під час складання звітності підприємства. Саме соціальна звітність може задовольнити потреби різних зацікавлених груп та суспільства в цілому.

Нами було досліджено діяльність майже 40 аграрних підприємств Миколаївської області, яке показало, що соціальна діяльність ведеться на належному рівні в таких підприємствах: СТОВ «Промінь» Новоодеського району, ТОВ «Новосілля» Казанківського району, ТОВ «Золотий Колос» Вітовського району, СТОВ ім. Т.Г. Шевченка Березнегуватського району, АК «Врадіївський» Владіївського району, ТзДВ «Південний колос» Новоодеського району – на даних підприємствах окремо не формується соціальна звітність, проте є окремі напрями формування «Звіту з праці» тощо.

Виникає об'єктивна необхідність напрацювання більш ретельних стандартів оцінки та порівняння підприємств з погляду на соціальну відповідальність, для чого необхідно розробити відповідне наукове підґрунтя.

Сільськогосподарські підприємства мають обмежені можливості у разі ведення лише фінансової моделі обліку. Ми пропонуємо оцінити ті пріоритети, котрі отримують господарства, які досягають одразу трьох цілей: комерційної, соціальної та екологічної. Саме у разі впровадження та активного розвитку соціального обліку (нефінансового) підприємство відкриває для себе нові можливості. Ведення соціального обліку на підприємстві дозволяє дати об'єктивну оцінку процесам, котрі не підлягають фінансовому обліку, але не менш активно впливають на кінцевий результат діяльності.

Актуальність впровадження соціального обліку та звітності полягає у тій перспективі, котра виникає для підприємства, наприклад, перед конкурентами, замовниками, споживачами та потенційними спонсорами. Складання соціальної звітності є способом офіційного документування досягнень господарства за визначені періоди. Інформація, представлена у соціальній звітності, дозволяє визначити прогресивний напрям розвитку окремих галузей або ж підрозділів, тим самим прямо впливає на ефективність виробництва.

Дані бухгалтерського обліку – головне джерело відкритої інформації для формування показників соціальної звітності. Слід вирішити, які господарські операції, що підлягають відображенню в бухгалтерському обліку, є соціально значимі. Так, стратегічні цілі, визначені управлінням, знайдуть своє відображення в обліковій політиці підприємства. При цьому важливо визначити і ступінь "соціальної значущості". Наприклад, модернізація основних засобів природоохоронного призначення одночасно свідчить про відповідальне ставлення до екологічної безпеки бізнесу і зниження економічних витрат природокористування, а також відіграє роль у сприйнятті діяльності підприємства в очах місцевої влади. Згідно з нашим прикладом господарська операція «модернізація основних засобів природоохоронного призначення» має пряме відношення до формування показників корпоративної соціальної звітності, що характеризують результати діяльності по економічній стійкості (зниження витрат), екологічної безпеки (раціональне користування природними ресурсами), і непряме відношення до соціальними показниками (соціальне партнерство з місцевими органами влади).

Таким чином, фінансовий облік соціальної активності – процес формування систематизованих, корисних даних, що дозволяє розширити традиційні кордони бухгалтерського обліку з метою складання фінансової звітності, що характеризує діяльність економічного суб'єкта, спрямовану на вирішення соціальних і екологічних завдань.

Список використаних джерел

1. Мэтьюс М. Р. Теория бухгалтерского учета: [учебник] // М.Р. Мэтьюс, М.Х.Б. Перера / ; [перевод с англ. под ред. Соколова Я. В., Смирновой И. А]. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1999. – С. 663.
2. Король С. Нефінансова звітність підприємства // С. Король / Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 6. – С. 102–113.
3. Трум О. Ю. Соціальний капітал аграрних підприємств як об'єкт обліку // О. Трум, М. В. Дубініна, Ю. Ю. Чебан / Проблеми підвищення якості системи обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в сучасних умовах господарювання матеріали всеукраїнської інтернет-конференції. – 18 травня 2018р. – Миколаїв: МНАУ, 2018 – С. 24-25.

Єрмакова Д. В.
студент 6.0727 гр.
наук. кер.- к.е.н., Сьомченко В.В.
Запорізький національний університет
м.Запоріжжя

РОЛЬ СТАТИСТИКИ В РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Статистика — наука, що вивчає кількісну сторону масових, зокрема суспільних, явищ і процесів у нерозривному зв'язку з їх якісною стороною.

Нездатність командно-адміністративної системи забезпечувати економічний розвиток і постійне зростання добробуту населення в умовах науково-технічного прогресу викликали необхідність здійснення суспільних перетворень, заміни її ринковою економікою, в умовах якої розвиваються всі країни. Крім того, важливу роль відіграє рівень ринкової свідомості суспільства [2, с. 63].

Ринкова економіка — це економічна система, в якій рішення стосовно розподілу ресурсів і виробництва приймаються на основі цін, які виникають в результаті добровільного обміну між виробниками, споживачами, робітниками і власниками чинників виробництва [3].

Перехід України до ринкових відносин, зміна суспільно-політичного устрою зажадали застосування нових методів управління економікою і, як наслідок, призвели до переорієнтації діяльності статистичних органів та зміни завдань статистики.

Основними завданнями статистики на сучасному її етапі є:

1. Всебічне дослідження відбуваються в суспільстві глибоких перетворень економічних і соціальних процесів на основі науково обґрунтованої системи показників;
2. Узагальнення та прогнозування тенденцій розвитку національного господарства;
3. Виявлення наявних резервів ефективності суспільного виробництва;
4. Своєчасне забезпечення надійної інформацією законодавчої влади, управлінських, виконавчих і господарських органів, а також широкої громадськості.
5. Аналіз структурних зрушень і ефективність виробництва, рівень інфляції на базі широкого використання обчислювальних систем і найновіших інформаційних технологій.
6. Впровадження міжнародних стандартів у галузі обліку та звітності, значне розширення робіт щодо порівняння даних з іншими країнами.

Для виконання зазначених завдань органи статистики повинні залишатися самостійною централізованою системою у складі органів державної виконавчої влади [1].